

Keskusvaalilautakunnan vaali

KH 19.05.2025
6055/00.00.01.00/2025

Valmistelija

vs. hallintopäällikkö Kaarlo Suutarinen

Vaalilain (714/98) 13 §:n mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Sekä jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa (vuoden 2025 vaalit) ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle toimitetun ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn kyseisissä vaaleissa.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan samassa vaalitoimituksessa noudattaen kuntalain 33 §:ssä säädettyä menettelyä. Varajäseniä ei valita henkilökohtaisina.

Kuntaliiton yleiskirjeen 2/2025 mukaisesti kunnan keskusvaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten tulisi edustaa edellisissä kuntavaaleissa esiintyneitä äänestäjäryhmiä, ja tämä yleensä edellyttää, että kukin jäsen ja varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Kaupunginvaltuuston 9.12.2024 § 105 hyväksymässä kaupungin hallintosäännön 11 §:ssä määrätään, että keskusvaalilautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja kolme (3) muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi (5). Lautakunnan tehtävänä on valtiolisten ja kunnallisten vaalien toimittamiseen liittyvien tehtävien hoitaminen.

Vaalikelpoisuus lautakuntaan

Kuntalain 74 § mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Tasa-arvolain vaatimukset

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n 1 momentin mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Sukupuolikiintiö koskee kaikkia kunnan toimielimiä lukuun ottamatta kuntien valtuustoja, jotka valitaan yleisillä vaaleilla. Kunnan toimielimiä ovat kuntalain 30 §:n mukaan valtuuston lisäksi kunnanhallitus ja sen jaostot, lautakunnat tai valiokunnat ja niiden jaostot, johtokunnat ja niiden jaostot sekä toimikunnat. Lain mukaan sukupuolikiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, kaupunginvaltuusto päättää

1. valita toimikaudeksi 1.6.2025–31.5.2029 keskusvaalilautakuntaan viisi (5) jäsentä ja viisi (5) varajäsentä sekä asettaa viisi (5) varajäsentä siihen järjestykseen, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan ja
2. valita valituista jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi.

Päätös
